

HATANPÄÄN LUKIO

www.hatanpaanlukio.fi

 [hatanpaan.lukio](https://www.instagram.com/hatanpaan.lukio)

 [hatanpaanlukio](https://www.facebook.com/hatanpaanlukio)

INFOA YLIOPPILASTUTKINNOSTA

2-vuoden opiskelijat tiistaina 6.11. kello 13.

Perheenjäsenet tiistaina 6.11. kello 18.

YLEISLUKIO

MUSIIKKI

MUSIIKKITEATTERI

LUVA

HATANPÄÄN LUKIO

www.hatanpaanlukio.fi

 [hatanpaan.lukio](https://www.facebook.com/hatanpaan.lukio)

 [hatanpaanlukio](https://www.instagram.com/hatanpaanlukio)

AJANKOHTAISIA TERVEISIÄ HATANPÄÄLTÄ

Musiikkipainotteisen opetuksen (musiikki ja musiikkiteatteri) valtakunnallinen erityinen koulutustehtävä käynnistyi 1.8.2018, koskee aloittavia 1-vuoden lukiolaisia.

Lukuvuosi on sujunut mukavissa ja energisissä merkeissä. 2-vuoden opiskelijat ovat ottaneet paikkansa koulun näkyvimpänä ikäluokkana. Kakkoset ovat hienosti aktiivisia mm. Erasmus+ ja FinAI2.0-hankkeissa.

Vanhojen tanssit lähestyvät, tervetuloa perjantaina 15.2.2019!

Lukion toimintaa voi seurata myös Instagramista:
[hatanpaan.lukio](https://www.instagram.com/hatanpaan.lukio)

KAKKOSVUODEN LUKIOLAINEN:

1. lv.

- lukioon perehtymistä ja opintojen suunnittelua
- pääasiassa pakollisia opintoja

2. lv.

- yo-kirjoitusten suunnitelma
- enemmän valinnaisia opintoja

- vanhojen tanssit
- mahdollista aloittaa yo-kirjoitukset

3. lv.

- syksyn yo-kirjoitukset
- jatko-opintojen suunnittelua
- penkkarit
- kevään yo-kirjoitukset
- lakkiaiset

4. lv.

- 3½ tai 4 vuoden opiskelu vain, jos harrastukset vievät paljon aikaa, koulumenestys vaatii lisäaikaa tai opiskelet yhdistelmäopintoja

PERUSTIETOJA YO-TUTKINNOSTA / 1:

Valtakunnallinen kypsyyskoe, järjestetään kaikissa Suomen lukioissa samanaikaisesti.

Tehtävät laatii Ylioppilastutkintolautakunta Helsingissä (www.ylioppilastutkinto.fi).

Tehtävät:

- mittaavat koko lukion oppimäärää
- perustuvat lukion pakollisiin ja valtakunnallisiin syventäviin kursseihin
- painottavat omaa ajattelua ja soveltamista
- painottavat ajankohtaisuutta
- tehtävissä ainerajat ylittäviä näkökulmia

Mittaa tehokkaasti opiskelijan kykyjä ja valmiuksia ja antaa vihjeitä jatko-opintojen suunnitteluun.

Lukiosta valmistuva saa sekä Lukion päättötodistuksen (kurssit suoritettu) että Ylioppilastutkintotodistuksen (tutkinto läpäisty), Ylioppilastutkintotodistuksen merkitys kasvanut viime vuosina.

PERUSTIETOJA YO-TUTKINNOSTA / 2:

YO-kokelaan on osallistuttava vähintään neljään pakolliseen YO-kokeeseen. Tämän lisäksi suoritetaan ylimääräisiä kokeita.

Ainoa kaikille pakollinen aine on äidinkieli tai S2 (eli suomi toisena kielenä).

Muut kolme pakollista ainetta valitaan seuraavista:

- toinen kotimainen kieli (ruotsi)
- vieras kieli
- matematiikka
- reaaliaineen koe (yksi monesta vaihtoehdosta)

Vähintään yhdessä pakollisessa (kieli tai pitkä matematiikka) kokeessa on suoritettava tasoltaan vaativampi A-tason koe.

Kokeen pakollisuutta / ylimääräisyyttä ei voi myöhemmin vaihtaa.

PERUSTIETOJA YO-TUTKINNOSTA / 3:

Ylimääräisiä kokeita tulee suorittaa vähintään yksi, mielellään kaksi.
Maksimimäärää ei ole. Ylimääräisiä kokeita ovat:

- edellä mainittujen pakollisten kokeiden joukosta pois jätetty aine (ruotsi / vieras kieli / matematiikka / reaaliaineen koe)
- useita vieraita kieliä (saksa, ranska, espanja, venäjä yms.)
- useita (maksimissaan 6) eri reaaliaineiden kokeita
- UUDISTUKSET KOKEIDEN PAKOLLISUUTEEN JA YLIMÄÄRÄISYYTEEN SEKÄ PAKOLLISTEN KOKEIDEN MÄÄRÄÄN YO-TUTKINNON JA LUKION LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISEN YHTEYDESSÄ, VOIMAAN TODENNÄKÖISESTI KEVÄÄLLÄ 2021.

PERUSTIETOJA YO-TUTKINNOSTA / 4:

Ylioppilaskokeen voi suorittaa joko yhtenä tutkintokertana tai hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan.

- Esim. syksy 2019, kevät 2020 (3 vuoden valmistuminen)
- Esim. kevät 2019, syksy 2019, kevät 2020 (3 vuoden valmistuminen).
- Esim. syksy 2019, kevät 2020, syksy 2020 (3,5 vuoden valmistuminen)
- Esim. kevät 2020, syksy 2020, kevät 2021 (4 vuoden valmistuminen)

Tavallisinta on hajauttaminen kahteen kertaan: kolmannen opiskeluvuoden syksy, kolmannen opiskeluvuoden kevät.

Viimeiseen tutkintokertaan tulee jättää vähintään yksi pakollinen koe.

Lukion opiskelija voi osallistua ylioppilastutkinnon kokeeseen, kun hän on opiskellut kyseisen tutkintoaineen pakolliset lukiokurssit.

Ylioppilastutkintotodistuksen voi saada vasta, kun opiskelija saa lukion päättötodistuksen.

ÄIDINKIELEN KOE ON KAKSIPÄIVÄINEN

Kokeen suorittaja osallistuu kahteen erilaiseen kokeeseen, joiden pistemäärä lasketaan yhteen.

Koetyypit ovat nimeltään LUKUTAIDON KOE ja KIRJOITUSTAIDON koe.

Lukutaidon kokeessa I-osion kysymykset koskevat asia- ja mediatekstejä, kuten uutisia, mielipidetekstejä jne. II-osion kysymykset koskevat kaunokirjallisuutta ja muuta fiktiota. Kummastakin osioista valitaan yksi tehtävä annetuista vaihtoehdoista. I-osassa korostuu erittelevä ja kriittinen lukutaito, II-osassa tulkinnan taito.

Kokeeseen valmistautumista varten tulee äidinkielen valtakunnalliset syventävät kurssit (ÄI8 ja ÄI9) suorittaa sopivasti ennen koetta.

S2 eli Suomi toisena kielenä koe on yksiosainen.

REAALIAINEIDEN KOKEET

Reaaliaineilla kaksi koepäivää, jokaisella reaaliaineella on oma kokeensa. Yhtenä koepäivänä voi suorittaa yhden kokeen.

Yhdellä kirjoituskerralla (esim. kevät 2019) voi suorittaa kaksi reaaliaineen koetta.

1. koepäivänä on PSYKOLOGIAN, FILOSOFIAN, HISTORIAN, FYSIIKAN ja BIOLOGIAN kokeet.

2. koepäivänä on USKONNON, ELÄMÄNKATSOMUSTIEDON, YHTEISKUNTAOPIN, KEMIAN, MAANTIETEEN ja TERVEYSTIEDON kokeet.

Tutkintoa hajauttamalla voi osallistua useampaan kuin kahteen reaaliaineen kokeeseen (max 6).

KIELTEN KOKEET

Ruotsin kielen kokeessa (=toinen kotimainen kieli) valittavana on keskipitkä koe (lyhenne BB) tai pitkä koe (BA).

Englannin kielen kokeessa valittavana on pitkä koe (EA) tai lyhyt koe (EC).

Saksan, ranskan, espanjan ja venäjän kielessä on valittavana lyhyt koe (SC, FC, PC, VC) tai pitkä koe (SA, FA, PA, VA).

Digitaalisessa kielen kokeessa on vain yksi koepäivä, jonka aikana suoritetaan kaikki kokeen osiot kokelaan valitsemissa järjestyksessä, esimerkiksi:

- kuullun / puheen ymmärtämisen osio tai osioita
- rakenneosio tai osioita (kielioppia ja sanastoa)
- luetun ymmärtämisen osioita
- kirjoitelma tai lyhyitä kirjoitelmia.

YLIOPPILASTUTKINTO ON DIGITAALINEN

Ylioppilastutkinto sähköistyy asteittain

DIGITAALISTEN KOKEIDEN TARKAT OHJEET YTL:N WWW-SIVULLA

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSÄMÄNDEN

Koekohtaiset määräykset ja ohjeet

Koekohtaisissa määräyksissä ja ohjeissa ilmoitetaan mm. kokeen rakenne ja toimeenpano-ohjeet sekä arvosteluperusteet.

Äidinkieli (digitaalinen koe)	Avaa pdf
Äidinkieli (paperinen koe)	Avaa pdf
Suomi toisena kielenä (digitaalinen koe)	Avaa pdf
Suomi toisena kielenä (paperinen koe)	Avaa pdf
- Optisen vastauslomakkeen täyttöohjeet opettajalle ja kokelaille	Avaa pdf
Reaaliaineet (digitaaliset kokeet)	Avaa pdf
Reaaliaineet (paperiset kokeet)	Avaa pdf
Matematiikka (digitaalinen koe)	Avaa pdf
Matematiikka (paperinen koe)	Avaa pdf
Kielikokeet (digitaaliset kokeet)	Avaa pdf

MÄÄRÄYKSET

[Yleiset määräykset ja ohjeet](#)

[Erityisjärjestelyt](#)

Koekohtaiset määräykset ja ohjeet

[Tiedote kokelaille](#)

[Lait ja asetukset](#)

AJANKOHTAISTA

03.10.2018

Syksyn tutkinto sujui hyvin

01.10.2018

Matematiikan koe oli viimeinen
ylioppilaskoe paperilla

28.09.2018

Reaalikokeiden toinen koepäivä päätti
syksyn toisen tutkintoviikon

27.09.2018

Sähkökatkoja muutamissa lukioissa
toisen kotimaisen kielen koepäivänä

25.09.2018

DIGITAALISET KOKEET

Oleellista on hyvä kokeeseen valmistautuminen, työnteko ja motivaatio, koetyypistä huolimatta.

Digitaalisessa kokeessa omat laitteet mukana kokeessa:

- oma läppäri + latausjohto, läppäriin vaatimuksia ks. seuraava dia
- oma langallinen hiiri ja omat langalliset kuulokkeet
- osaat käynnistää koneen koejärjestelmään (buutata) YO-koetikulta
- olet perehtynyt opiskelijan ohjeeseen YTL:n sivuilla:
- <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/kokelaille/kokelaan-ohje>
- kokelaan vastuulla on valita oikea koe kokeen alussa
- kokeen alettua voidaan antaa apua vain teknisissä häiriötilanteissa

Turha huolestuminen on turhaa:

- vastaukset tallentuvat reaaliajassa
- kokemukset ovat positiivisia
- vastaukset muokattavissa
- käsialan merkitys on kadonnut

LÄPPÄRIN VAATIMUKSIA

Läppärissä vähintään kaksi usb-porttia: niihin kytketään langallinen hiiri ja kokeen alussa jaettava YO-koetikku.

Läppäriin kytketään myös langalliset kuulokkeet, niitä varten joko kolmas USB-portti tai perinteinen kuulokeliitäntä riippuen siitä millaiset kuulokkeet sinulla on.

Läppäriin kytketään langallinen YO-koverkko, sitä varten tarvitaan paikka kytkimelle (ethernet / atk-verkkokytkin).

Jos läppärissä ei ole ethernet-kytkintä, tarvitaan etukäteen testattu adapteri sen kytkemiseksi ja vapaa usb-portti.

HATANPÄÄN LUKION SUOSITUKSIA (1/3) MONTAKO KIRJOITETTAVAA AINETTA?

Varmista läpimeno: pakollisten aineiden joukosta kannattaa tiputtaa pois aine, joka on opiskelijalle heikoin.

Opiskelijan kannattaa suorittaa 1-3 ylimääräistä koetta eli yhteensä 5-7 koetta, jos hänellä on realistiset mahdollisuudet läpäistä kokeet, koska

- useampi yo-arvosana saattaa antaa lisäpisteitä jatko-opintoihin haettaessa
- ns. kompensaaation kautta heikompienkin opiskelijoiden valmistuminen ylioppilaaksi on varmempaa

Lukiossa opiskeltu lyhyt vieras kieli (sa, ra, es, ve) kannattaa suorittaa yo-kokeissa

HATANPÄÄN LUKION SUOSITUKSIA (2/3)

MITEN HAJAUTAN?

Perusratkaisu: hajautus kahteen tutkintokertaan –

1. tutkintokerralla 1/3 tutkinnosta (2 ainetta),
2. tutkintokerralla 2/3 tutkinnosta (4 ainetta).

Viimeiselle tutkintokerralle jätetään yksi pakollisista kokeista.

Kukin aine kirjoitetaan vain kerran, ja sillä kerralla tosissaan – ei mennä "katselemaan" kokeita.

Huomioitava "puolen vuoden kypsyamisajan ihmeitä tekevä vaikutus" – parempi lykätä kuin aloittaa liian aikaisin.

Lukiota 4 vuotta suorittavien ei kannata aloittaa suorittamista vielä 3. vuoden syksyllä.

HATANPÄÄN LUKION SUOSITUKSIA (3/3)

MITEN HAJAUTAN?

Jos aloitat 2. vuoden keväällä: kemia tai maantiede

Aineita, joissa oppimäärä tulee hyvin suoritettua 3. vuoden 1. jakson loppuun mennessä, kannattaa kirjoittaa 3. vuoden syksyllä:

- * ruotsi tai englanti
- * lyhyt matematiikka (myös kevät ok)
- * jokin reaaliaineista: biologia, historia, et, filosofia, terveystieto

Aineita, joissa valinnaiset syventävät kurssit opiskellaan vasta 3. lukiovuoden aikana, kannattaa kirjoittaa 3. vuoden keväällä:

- * ruotsi tai englanti (tai muu A-kieli)
- * pitkä matematiikka
- * jokin reaaliaineista: fysiikka, kemia, maantiede, uskonto, psykologia

Äidinkielen koe kannattaa jättää 3. vuoden kevääseen

KEVÄÄN 2019 TUTKINTOON ILMOITTAUTUMINEN (1/2):

- Ilmoittautuminen kevään 2019 tutkintoon opinto-ohjaajille ti 6.11, ti 13.11. tai to 15.11. kello 9.00-14.00. Ilmoittaudu jo ti 6.11 - säästyt jonottamiselta.
- Täytä Wilmasta "lomakkeet"-kohdassa löytyvä "Lukio: Ilmoittautuminen ylioppilaskirjoituksiin" ja tallenna se.
- Täytä myös koko kirjoitusten aikainen suunnitelma, josta käy ilmi, mitkä aineet aiot kirjoittaa pakollisina.
- Tulosta ja allekirjoita ilmoittautumisesi. (Mene kohtaan "tulosteet", "Lukio: Yo-kokelaan ilmoittautumistiedot 2019K")
- Tule opon luo täytetyn ja allekirjoitetun lomakkeen kanssa.

KEVÄÄN 2019 TUTKINTOON ILMOITTAUTUMINEN (2/2):

- Syksyn 2018 yo-tutkinnon tuloksia odotellaan koululle viimeistään marraskuun 20. päivän kieppeillä. Jos ilmoittautumistasi kevään tutkintoon täytyy tulosten perusteella muuttaa, ei huolta, voit tehdä sen vielä syksyn tulosten julkaisemisen jälkeen.
- Jos olet aloittanut jo kirjoitukset, muttet ole varma haluatko yrittää korottaa aiempaa koetta, ei hätää. Ilmoittautumista voit täydentää vielä, kun tulokset tulevat lautakunnasta.
- Tutkintomaksut: perusmaksu 14e, ainekohtainen maksu 28e, laskutamme postitse.
- Ilmoittautuminen on sitova. Kokeesta pois jääminen tulkitaan yritykseksi. Kokeen pakollisuutta tai vapaaehtoisuutta ei voi muuttaa.
- Opiskelijan sairastuessa, ilmoittautuminen voidaan mitätöidä lääkärintodistuksella. (Mahdollisuus myös erityisjärjestelyihin.)

KEVÄÄN 2019 TUTKINTO / ERITYISJÄRJESTELYT

- Erityisopettaja valmistelee yhdessä opiskelijan kanssa sähköiset hakemukset yo-kirjoituksia varten.
- Hakemuksia ovat: Lukihäiriön huomioon ottaminen, Selvitys vieraskielisyydestä, Sairauden tai vamman huomioon ottaminen.
- Anomukset ja erityisjärjestelyt kuntoon aina ennen 1. kirjoituskertaan ilmoittautumista (puoli vuotta ennen tutkintoa).
- Aikaisempiin tutkintokertoihin tehdyt anomukset (esim. syksy 2019) ovat automaattisesti voimassa myös jatkossa keväällä 2020.
- Aloittavien kirjoittajien kevään 2019 kirjoituksiin tehtävät anomukset jätetään viimeistään viikolla 46, asiat ovat pääosin jo kunnossa ja anomukset jätetty.
- Lisätietoa erityisopettaja Marita Kontio koululla ke-pe, marita.kontio@tampere.fi, 050 4328596.
- Järjestelyt yleensä lisäaika ja / tai pistehyvyys

ARVOSTELU

- Kokeet esipisteytetään lukiolla, opiskelija saa tietoonsa alustavat pisteet noin viikon kuluttua kokeesta.
- Lopullisen arvioinnin suorittavat ylioppilastutkintolautakunnan sensorit, tulokset valmistuvat marraskuun lopussa / toukokuun 20. päivän tienoilla.
- L, Laudatur (7 pistettä)
- E, Eximia cum laude approbatur (6 pist.)
- M, Magna cum laude approbatur (5 pist.)
- C, Cum laude approbatur (4 pist.)
- B, Lubenter approbatur (3 pist.)
- A, Approbatur (2 pist.)
- I, Improbatur (0 pist.) = hylätty (jaetaan luokkiin i+, i, i- ja i=)
- Kompensaatio = Hylätty arvosanana mahdollista kompensoida muiden arvosanojen perusteella, esim. i+ 12:lla pisteellä.

UUSIMINEN JA KOROTTAMINEN

HATANPÄÄN LUKIO

www.hatanpaanlukio.fi

 [hatanpaan.lukio](https://www.facebook.com/hatanpaanlukio)
 [hatanpaanlukio](https://www.instagram.com/hatanpaanlukio)

HYLÄTYN KOKEEN UUSIMINEN NYT JA K2019:

- Hylätyn kokeen saa uusia kaksi kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran yhteydessä.
- Pakollisen hylätyn kokeen uusinnan voi suorittaa eri tason kokeena kuin hylätty koe, edellyttäen että tutkinnossa säilyy yksi vaativampi koe.

HYVÄKSYTYN KOKEEN KOROTTAMINEN NYT JA K2019:

- Hyväksytyt kokeet saa yrittää korottaa vain kerran, ilman aikarajoituksia.
- Jos uusiminen tapahtuu ennen tutkinnon valmistumista, merkitään yo-todistukseen paras arvosana.

UUDISTUKSET YO-TUTKINNON UUSIMISSÄÄNTÖIHIN VAIKUTTAVAT KÄYTÄNNÖSSÄ JO KEVÄÄN 2019 TUTKINNOSSA:

- Kokeiden uusimisen muutokset voimaan syksyn 2019 tutkinnosta alkaen.
- Syksyn 2019 tutkinnosta alkaen hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.
- Syksyn 2019 tutkinnosta alkaen hyväksytyt kokeet saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa. Voit syksyn 2019 tutkinnosta alkaen uusia hyväksytyt kokeet myös, vaikka olisit jo uusinnut sen aikaisemmin.

MITEN KOKEESEEN VALMISTAUDUTAAN HYVIN?

- Opiskelijan tulee opiskella kaikki kyseisen aineen syventävät ja soveltavat kurssit 3. lukiovuonna.
- Kurssi / kursseja erityisesti viimeiseen jaksoon ennen kirjoituksia (1. jakso / 3. jakso).
- Kirjoitettavien aineiden tentti ennen yo-kirjoituksia.
- Ajankohtaisten asioiden ja uutisten seuraaminen.
- Ennen yo-kirjoituksia ja 3. lukiovuoden aikana järkevä määrä palkkatöitä.
- Lukulomalle laadittava oma lukuaikataulu.
- Tavoitteiden asettaminen.

MITEN HUOLTAJAT VOIVAT TUKEA KOKEESEEN VALMISTAUTUVAA?

- Olemalla asettamatta liian suuria paineita.
- Tukemalla valmistautumisen ajankäyttöä.
- Antamalla opiskelijan tehdä omat valintansa itse.
- Miettimällä yhdessä opiskelijan kanssa, paljoko palkkatyötä On mahdollista jaksaa opiskelun ja ennen kaikkea yo-kokeiden aikana.
- Palkitsemalla onnistuneista suorituksista.
- Sietämällä opiskelijan stressiä.
- Huoltamalla opiskelijaa hyvin.

HATANPÄÄN LUKIO

www.hatanpaanlukio.fi

 [hatanpaan.lukio](https://www.facebook.com/hatanpaan.lukio)

 [hatanpaanlukio](https://www.instagram.com/hatanpaanlukio)

KYSYMYKSIÄ YLIOPPILASTUTKINNOSTA?